

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

15 martie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte - Timofti Vladimir,
Judecători – Plămădeală Ghenadie, Toma Nadejda,
Țurcan Anatolie, Cobzac Elena

Judecând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, *Scutelnic Cătălin*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2021, în cauza penală privind acuzarea lui

Coțaga Veaceslav Nicolae, născut la XXXXX.

Termenii de examinare:

prima instanță: 04.12.2019 – 30.07.2020;
instanța de apel: 26.08.2020 – 14.09.2021;
instanța de recurs: 22.11.2021 – 15.03.2022.

Asupra motivelor invocate în recurs, în baza materialelor cauzei penale, Colegiul penal lărgit

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 30 iulie 2020, *Coțaga Veaceslav* a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2), lit. c), d) Cod penal și în baza acestei Legi a fost condamnat la **3** (trei) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu art.90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de **2** (doi) ani.

A fost respinsă ca neîntemeiată solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea de la *Coțaga Veaceslav* a sumei de **440,82 lei**, cu titlu cheltuielilor de judecată.

2. În sentința din 30 iulie 2020, prima instanță a constatat în fapt că:

Coțaga Veaceslav, la 24 septembrie 2019, aproximativ la ora 09:30, având scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, intenționat, a pătruns în domiciliul lui Tricolici Vladilen, din satul XXXXX, XXXXX, de unde pe ascuns a sustras un telefon mobil de model Samsung Galaxy J1, de culoare bej la preț de 1500 lei, 3 brățări din argint, de aproximativ 63 grame, la prețul de 700 lei, de 4 grame la prețul de 400 lei și de 3,5 grame la preț de 300 lei, cauzând părții vătămate un prejudiciu material considerabil în sumă totală de 2900 lei, după care de la fața locului cu bunurile sustrase s-a ascuns.

Astfel, acțiunile lui *Coțaga Veaceslav* au fost încadrate juridic în baza art.186 alin.(2), lit. c), d) Cod penal, după indicii calificativi - "sustragerea pe

ascuns a bunurilor altei persoane, prin pătrundere în încăpere, cu cauzarea daunei în proporții considerabile.”

3. Sentința a fost atacată cu apel de către *procuror*, prin care a solicitat casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care lui Coțaga Veaceslav să-i fie stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Disponerea încasării din contul inculpatului în beneficiul Statului a sumei de 440,82 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

3.1. În motivarea apelului, *procurorul* a invocat, că pedeapsa aplicată inculpatului, este prea blândă în sensul aplicării față de inculpat a prevederilor art.90 Cod penal, considerând că această soluție este una greșită și nu corespunde scopului pedepsei penale de corectare și reeducare a inculpatului, or instanța la individualizarea pedepsei penale nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii, precum și de personalitatea inculpatului, ultimul anterior fiind condamnat pentru comiterea unei infracțiuni similare, inculpatul în timpul urmăririi penale și examinării cauzei în instanța de judecată nu a manifestat căință activă sau careva regrete față de fapta comisă, la locul său de trai se caracterizează satisfăcător.

Consideră că pedeapsa cu termen de probațiune nu este rațională a fi aplicată unei persoane, care s-a eschivat de a se prezenta în instanța de judecată, fiind astfel anunțat în căutare.

La fel, invocând prevederile art. art. 227 alin(1), (3), 229 Cod de procedură penală, acuzatorul de stat a invocat că prima instanță eronat a trecut cheltuielile de judecată în sumă de 440, 82 lei în contul Statului, deoarece cheltuielile solicitate nu cad sub incidența art.229 alin.(2) Cod de procedură penală.

4.1. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2021, a fost respins apelul declarat ca nefondat, cu menținerea sentinței atacate, fără modificări.

4.1. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a menționat, că prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar tuturor în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Coțaga Veaceslav în săvârșirea infracțiuni prevăzute de art.186 alin.(2), lit. c), d) Cod penal după indicii calificativi - ”*sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, prin pătrundere în încăpere, cu cauzarea daunei în proporții considerabile*”, or, la materialele cauzei sunt anexate suficiente probe ce indică concret la vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii înscrinate.

La individualizarea pedepsei penale, instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art.art.7, 61, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, ce se califică ca infracțiune mai puțin gravă, de personalitatea inculpatului Coțaga Veaceslav, care anterior a fost condamnat, antecedentele penale fiind stinse, se caracterizează satisfăcător la locul de domiciliu, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, circumstanțe atenuante – nu au fost stabilite, circumstanțe agravante – săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară, a ținut cont de scopul pedepsei penale îndreptat spre restabilirea echității

sociale, corectarea inculpatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni de către inculpat.

Instanța de apel a statuat că, corectarea și reeducarea inculpatului Coțaga Veaceslav este posibilă prin stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, pe un termen de probațiune de 2 ani, întrucât pedeapsa pentru fapta comisă, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut de art.61 Cod penal de restabilire a echității sociale.

De asemenea, instanța de apel a remarcat că prima instanță corect a respins cerința acuzatorului de stat de încasare din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare suportate pentru instrumentarea cauzei ce constituie: rechizite, foi, combustibil pentru deplasare cu automobilul în sumă totală de 440,85 lei, deoarece potrivit art. art. 227 alin.(1) și (3) și 229 alin.(1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuieli suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat și își are temeiul în necesitatea desfășurării procesului penal din oficiu, pentru ca nici un infractor să nu rămână nepedepsit, or, într-o situație contrară, acest principiu nu-și mai are valoarea.

5. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel, procurorul a declarat recurs ordinar, indicând temeiul prevăzut la art.427 alin.(1), pct.10) Cod de procedură penală, solicitând casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului declarat, recurentul invocă blândețea pedepsei stabilite inculpatului, considerând că, atât prima instanță, cât și instanța de apel nu au acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 61, 75, 76 Cod penal și incorect au ajuns la concluzia de aplicare în privința acestuia a prevederilor art.90 Cod penal.

Acuzarea consideră că, pedeapsa stabilită inculpatului nu va duce la atingerea deplină a scopului Legii penale privind corectarea și reeducarea acestuia în vederea neadmiterii pe viitor a careva încălcări a ordinii de drept și nici nu va constitui o avertizare publică pentru alte persoane predispuse de a-și însuși comportamente similare celui manifestat de către inculpat.

Mai mult ca atât, acuzarea consideră că instanțele de judecată au lăsat fără o apreciere comportamentul inculpatului manifestat pe parcursul prezentului proces penal, or, conform cazierului judiciar este dovedit faptul că inculpatul Coțaga Veaceslav anterior a comis mai multe infracțiuni de sustrageri, chiar și în situația în care anterior dânsul nu a fost suspus răspunderii penale pentru acele fapte analogice săvârșite. Acest fapt denotă că, inculpatul Coțaga Veaceslav nu a conștientizat pericolul faptelor comise, nu a înțeles caracterul obligațiilor impuse de către legislația în vigoare și nu a întreprins nici o măsură în vederea corectării sale și curmării comportamentului ilegal.

În contextul celor expuse, recurentul consideră că, concluziile instanței de apel la capitolul individualizării pedepsei stabilite inculpatului, sunt greșite și neconforme scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii și pedepsei penale.

6. Judecând recursul ordinar, în raport cu materialele cauzei, Colegiul largit concluzionează că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art.435 alin.(1), pct. 1) Cod de procedură

penală, *judecând recursul instanța este în drept să respingă recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.*

Conform prevederilor art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art.427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit practicii judiciare constante erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Reiesind din conținutul cererii de recurs, Colegiul penal lărgit atestă, că acuzatorul de stat invocă în calitate de temei pentru casarea deciziei instanței de apel art.427 alin.(1), pct.10) Cod de procedură penală, care stabilește, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile, când *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Colegiul penal lărgit constată că, procurorul nu contestă starea de fapt stabilită de instanțele de judecată și încadrarea juridică a acțiunilor săvârșite de către inculpatul *Coțaga Veaceslav*, însă consideră că instanța de apel greșit a menținut sentința în partea stabilirii în privința inculpatului a unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării acesteia, în temeiul art. 90 Cod penal.

Verificând materialele cauzei, în raport cu alegațiile procurorului, instanța de recurs ajunge la concluzia că cele invocate de recurent, nu și-au găsit confirmarea, iar soluțiile adoptate pe marginea acestei spețe atât de către instanța de fond, cât și cea de apel, sunt legale, întemeiate și urmează a fi menținute integral.

Colegiul penal lărgit găsește vădit nefondate alegațiile recurentului referitor la aplicarea eronată a prevederilor art.90 Cod penal față de inculpat, întrucât statuările instanțelor de fond în acest sens, sunt corecte și justificate.

Astfel, judecând cauza în ordine de apel, instanța de apel a respins ca nefondate criticele apelantului, și având în vedere că motive similare sunt invocate și în recursul ordinar. Colegiul penal consideră că soluția instanțelor de fond în partea individualizării pedepsei în privința inculpatului, este legală, întemeiată și urmează a fi menținută. Instanța de apel, a dat răspuns la toate argumentele invocate de partea acuzării în vederea motivării soluției de respingere a apelului declarat de procuror.

În acest sens, se apreciază că instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art.417 alin.(1), pct. 8) Cod de procedură penală și aceasta cuprinde temeiurile de fapt și de drept ce au dus, la caz, respingerea apelului procurorului.

De asemenea, se menționează că, raționamentul care poate condiționa aplicarea prevederilor art.90 Cod penal într-o cauză penală, întotdeauna are la origine persoana inculpatului și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă, conduita bună, stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită,

comportarea sinceră în cursul procesului. Pe de altă parte, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice sau să înjosească demnitatea persoanei condamnate (art.61 alin.2 Cod penal).

Colegiul penal lărgit specifică faptul că aplicarea prevederilor art.90 Cod penal - suspendarea condiționată a executării pedepsei, nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a se corecta.

Potrivit art.90 alin.(1) Cod penal, *la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai de cât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune.* Respectiv, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze dacă scopul pedepsei poate fi atins fără executarea efectivă a acesteia.

Stabilirea tipului, duratei precum și a modului de executare a pedepsei, de către instanța de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii: împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite, starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită, natura și gravitatea rezultatului produs sau a altor consecințe ale infracțiunii, motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit, conduita după săvârșirea faptei și în cursul procesului penal, nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială, etc.

Față de considerentele menționate, Colegiul penal lărgit conchide, că instanța de apel, menținând soluția primei instanțe cu privire la suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate, a ținut cont de faptul că potrivit art.16 alin.(3) Cod penal, infracțiunea imputată inculpatului face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, iar art. 90 Cod penal nu interzice dispunerea suspendării condiționate a executării pedepselor pentru săvârșirea acestui gen de infracțiuni.

Totodată, în speță, Colegiul penal lărgit reține că s-a efectuat o analiză complexă a circumstanțelor cauzei, *evidențiindu-se în acest sens: caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii comise; personalitatea inculpatului – anterior nu a fost condamnat, la locul de domiciliu se caracterizează în plan satisfăcător, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află; circumstanțele cauzei care atenuază și agravează răspunderea; influența și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului; circumstanțe care au permis instanțelor de fond de a conchide că corectarea inculpatului este posibilă prin aplicarea față de acesta a unei pedepse cu suspendarea executării pe un termen de probațiune de 2 ani.*

Rezultatul principal al aplicării acestei pedepse constă în aceea că, deși pedeapsa definitivă nu a fost pusă în executare, ea devine dependentă de comportamentul exemplar de care trebuie să dea dovadă inculpatul, pe perioada termenului de probațiune, în caz contrar va fi anulată suspendarea ei și se va dispune executarea reală în penitenciar.

Colegiul penal lărgit apreciază ca fiind neîntemeiate argumentele acuzării privind omiterea de către instanțele de fond a evaluării corecte a personalității

făptuitorului la stabilirea pedepsei, întrucât instanța a oferit apreciere tuturor materialelor cauzei, inclusiv datelor caracteristice ale inculpatului (f.d.44-45) stabilind inculpatului o pedeapsa echitabilă în limitele sancțiunii prevăzute de art.186 alin.(2), lit. c), d) Cod penal. Or, simpla invocare privind comiterea anterior a unei fapte analogice, care a fost încetată prin ordonanța procurorului din 29.01.2019, în temeiul art.109 Cod penal, deși îl caracterizează ca personalitate pe Coțaga Veaceslav, nu impune aplicarea unei pedepse inechitabile.

Colegiul penal lărgit reiterează că, pedeapsa penală are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, concretizând dezaprobarea legală și judiciară, atât în ceea ce privește fapta penală săvârșită, cât și în ceea ce privește persoana inculpatului.

Pe de altă parte, pedeapsa trebuie să fie astfel individualizată încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării Legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte penale similare. Aprecierii instanței de judecată că scopul pedepsei poate fi atins și fără aplicarea celei mai severe pedepse - închisoarea, trebuie să se fundamenteze pe un complex de elemente obiective și subiective, care să conducă la concluzia că scopul pedepsei, poate fi realizat și prin aplicarea unei pedepsei neprivative de libertate.

În acest context, Colegiul penal consideră relevant de menționat că CtEDO în jurisprudența sa, s-a pronunțat în favoarea folosirii măsurilor neprivative de libertate (*cauza Varga și alții v. Ungaria, hotărârea din 10 martie 2015, § 104; cauza Norbert Sikorski v. Polonia, hotărârea din 22 octombrie 2009, §158*), statuând că trebuie să se ia în considerare alternativele disponibile detenției și nu aplicarea automată a pedepsei închisorii (*cauza Kyprianou v. Cipru, hotărârea din 15 decembrie 2005, §108*)

Colegiul penal lărgit consideră că, argumentele punctate în cererea de recurs nu sunt incidente cauzei deferite judecării, iar sancțiunea închisorii, cu suspendarea executării acesteia, așa cum a fost stabilită de către prima instanță și menținută de instanța de apel, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut în art.61 alin.(2) Cod penal de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și de prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

De asemenea, Colegiul penal lărgit face trimitere la pct. 37 a hotărârii CtEDO din 16.02.2010 în cauza Albert vs. România, în care s-a statuat că, art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să-și motiveze deciziile, nu poate fi interpretat ca impunere de a da un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*cauza Van de Hurk vs Olanda, din 19 aprilie 1994, pct. 61*), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie printr-un alt mod, să examineze chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Prin urmare, instanța de recurs ordinar constatând temeinicia motivării soluției instanței de apel, o însușește integral întrucât instanța de apel a oferit răspunsuri complete și argumentate tuturor aspectelor esențiale la individualizarea pedepsei, aceasta fiind una proporțională și echitabilă faptelor comise.

În acest context, instanța de recurs conchide că, în prezenta cauză nu se constată admiterea erorilor de drept semnalate de procuror și prevăzute de art.427 alin.(1), pct.10) Cod de procedură penală, iar la judecarea acestei cauze în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale stipulate în dispozițiile

art. art. 414 - 419 Cod de procedură penală și a pronunțat o hotărâre legală și întemeiată, iar recursul este neîntemeiat, urmând a fi respins ca inadmisibil.

7. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin.(1), pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

D E C I D E :

Se respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, *Scutelnic Cătălin*, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2021, în cauza penală în privința lui **Cotaga Veaceslav XXXXX**.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **21 aprilie 2022**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Plămădeală Ghenadie

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

15 martie 2022

mun. Chișinău

O p i n i e s e p a r a t ă
a judecătorului Timofti Vladimir

Conform art. 339 alin. (7), 340. alin (3) Cod de procedură penală
în cauza penală privindu-l pe **Coțaș Veaceslav XXXXX**.

1. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 martie 2022, a fost respins ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2021, în cauza penală privindu-l pe **Coțaș Veaceslav XXXXX**, cu menținerea deciziei atacate.

2. Am semnat decizia conform prevederilor art. 339 alin. (7) Cod de procedură penală, dar nu am fost de acord cu motivarea și soluția adoptată și am propus o altă soluție, potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, și anume:

"De admis recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, de casat total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2021, în cauza penală privindu-l pe Coțaș Veaceslav Nicolae, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată".

3. Pentru a fi mai succint, susțin în tot ce este indicat în partea introductivă și în pct. 1-5 a deciziei Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 martie 2022, nr. 1ra-2137/2021, în prezenta cauză.

4. Cu motivarea și soluția adoptată în speța dată nu sunt de acord, din următoarele considerente.

Accept constatarea vinovăției inculpatului Coțaș Veaceslav în baza mijloacelor de probă examinate de prima instanță, la fel consider că și calificarea acțiunilor inculpatului este corectă în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, dar nu accept ignorarea prevederilor Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, care a intrat în vigoare la 31.12.2021 (în continuare Legea nr. 243), în speța dată.

Potrivit art. 107 alin. (1) Cod penal, *"amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei"*.

În explicarea detaliată a acestei noțiuni, urmează să menționez că, prin lege organică, se stabilesc infrațiunile pentru care se acordă amnistia, condițiile și limitele de incidență ale acesteia, în Codul penal fiind enumerate efectele amnistiei, în raport cu momentul apariției acesteia (înainte de condamnare ori după condamnarea făptuitorului), iar în Codul de procedură penală sunt prevăzute dispoziții, referitoare la procedura aplicării amnistiei și la consecințele procesuale ale acesteia.

Consecințele produse de actul amnistiei conduc la înlăturarea răspunderii penale, a executării pedepsei sau, după caz, alte consecințe ale

condamnării, pentru faptele săvârșite anterior apariției actului de clemență. Amnistia dobândește un caracter mixt, ea operând numai în rem (cu privire la anumite infracțiuni) și în personam (relativ doar la persoanele care întrunesc condițiile legii).

Art. 2 alin. (1) din Legea nr. 243 are, prin excelență, efect retroactiv, aplicându-se infracțiunilor săvârșite până la adoptarea actului de amnistiere.

Prin urmare, reieșind din cele stipulate în art. 2 din Legea nr. 243, în cazul în care persoana, în privința căreia se judecă cauza penală, întrunește condițiile stabilite în aceeași lege și nu cad sub incidența art. 6, este posibilă de a i se aplica actul amnistiei, dacă infracțiunea a fost comisă până la data de 24 decembrie 2021, pentru care Codul penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 sau Codul penal, aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 24 martie 1961, prevede, în calitate de pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoarea, pe un termen de 7 ani.

Procedura de aplicare a amnistiei față de persoanele inculcate este reglementată de art. 2 din Legea nr. 243, unde se indică expres că procesul penal încetează la faza de judecare a cauzei, dacă sunt întrunite condițiile expuse în prezenta lege.

Faza judecării cauzei, în conformitate cu prevederile din Codul de procedură penală, include toate instanțele ordinare de judecată, adică atât prima instanță, cât și instanța de apel și cea de recurs ordinar.

Potrivit practicii judiciare constante a Curții Supreme de Justiție, persoana, la faza judecării cauzei, se consideră ca având statut de inculpat, până când nu epuizează toate căile ordinare de atac.

Am rezultat asupra acestei conchideri, reieșind din aceea că, potrivit dispoziției art. 7 alin. (8) Cod de procedură penală, hotărârile definitive ale Curții Europene a Drepturilor Omului sunt obligatorii pentru organele de urmărire penală, procurori și instanțele de judecată. Mai mult ca atât, în Hotărârea Curții Constituționale nr. 10 din 16 aprilie 2010 se consemnează că, în Republica Moldova, dreptul intern și cel internațional reprezintă un tot întreg, o structură unitară. Așadar, în categoria actelor normative se includ și normele internaționale, la care Republica Moldova este parte. Având în vedere că, prin interpretarea prevederilor Convenției Europene, jurisprudența CtEDO face parte din dreptul accesoriu la tratatul internațional (soft law), ea devine parte a dreptului intern. De aici, modificarea jurisprudenței CtEDO echivalează cu modificarea actelor normative interne.

Pe cale de consecință, se evidențiază că Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în statuările expuse în hotărârile sale, a menționat expres că persoana nu poate fi considerată că are statut procesual de condamnat, până când nu va epuiza toate căile ordinare de atac, iar hotărârea în privința sa va deveni irevocabilă, în sensul art. 4 din Protocolul 7 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a se vedea în acest sens cauza Nikitin c. Rusiei, hotărârea din 20 iulie 2004, paragraf. 35-37).

Hotărârea judecătorească irevocabilă în procedura penală, care nu poate fi contestată prin exercitarea unei căi ordinare de atac, urmează a fi diferențiată de cea definitivă, care poate fi atacată printr-o cale ordinară de atac.

Astfel, deși orice hotărâre irevocabilă este definitivă, nu orice hotărâre definitivă este și irevocabilă.

În acest context, este relevant de a reține că o hotărâre judecătorească, care nu mai este susceptibilă niciunei căi de atac ordinare sau care nu mai este

susceptibilă căilor de atac, din cauză că acestea au fost epuizate sau termenele de exercitare ale acestora au expirat, este irevocabilă (nu poate fi rejudecată de nicio jurisdicție, cu excepția unor cazuri excepționale).

O astfel de hotărâre dobândește putere de lucru judecat (res judecata).

Din atare considerente, până la devenirea hotărârii judecătorești irevocabile, orice instanță ordinară este în drept, în baza art. 2 din Legea nr. 243, să aplice actul amnistiei față de inculpat și să pronunțe o hotărâre de încetare a procesului penal, pe cauza penală.

În cursul judecării cauzei, la orice etapă a procedurilor, încetarea procesului penal are loc cu acordul scris al persoanei inculpate, în temeiul art. 2 al Legii nr. 243.

În atare situație, instanța de judecată va pune în discuție solicitarea inculpatului, privind încetarea procesului penal, după care se va retrage în camera de consiliu și va adopta o sentință de încetare a procesului penal. În cazul dat, la adoptarea hotărârii de încetare a procesului penal, nu se analizează probatoriul.

În cazul în care inculpatul refuză încetarea procesului penal, conform alin. (1) și (3) din art. (2) din Legea nr. 243, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal conform art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art. 1 și nu cade sub incidența art. 6.

Am propus dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel în speța dată pentru a da posibilitate tuturor participanților la proces să se expună asupra aplicării Legii nr. 243, plus să mai aibă și o cale de atac ordinară (recursul ordinar) dacă nu vor fi de acord cu soluția, prin ce ar fi respectate prevederile art. 6 a Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adică dreptul părților la un proces echitabil.

Astfel, constat că în speța dată urma a fi pusă în discuție aplicarea Legii nr. 243 în privința inculpatului Coțaga Veaceslav, deoarece nu văd interdicții la aplicarea Legii nr. 243 în privința lui, pentru ce am propus o altă motivare a deciziei instanței de recurs ordinar și o altă soluție, indicată în pct. 2 a prezentei Opinii separate, dar fără a oferi vreo careva motivare în decizie, ceilalți judecători din Colegiu au ignorat aplicarea Legii nr. 243 în speța dată, cu ce nu sunt de acord.

Judecător

Timofti Vladimir